

چکیده

موزه‌ها جلوه‌گر هنر، فرهنگ، صنعت، اعتقادات و باورهای اقوام گذشته هستند. موزه‌ها آینه عبرت و تجلی‌گاه ذوق و استعداد و خلاقیت و دانش مردمانی است که زمانی که در این سرزمین یا هر جای دیگر از این کره خاکی زندگی را به تجربه نشسته اند.

موزه‌داری و موزه‌آرایی، امروزه دانشی دقیق، هنری ظریف، وظیفه‌ای حساس، مسئولیتی خطیر و رسالتی ارزشمند است که تنها با پشتوانه علاقه، پشتکار، تجربه و کسب دانش تخصصی می‌توان به آن نزدیک شد.

از مهمترین نتایج پیرامون موضوع این پایان نامه اعتلاء فرهنگ عموم افراد جامعه و آشنایی بیشتر با اقوام این سرزمین پهناور است که در این راستا سعی بر این شده تا سایت انتخاب شده هرچه بیشتر این مهم را تقویت نماید.

روستای تاریخی دهنمک با توجه به وضعیت بسیار خوب دسترسی ها به موزه و همچنین وجود کاروانسرا و عناصر معماری دیگر که توان بالقوه ای برای جذب گردشگر داخلی و خارجی دارد به عنوان محل پروژه انتخاب گردیده است.

در فصول مختلف این رساله حول شناخت موضوع ، ضوابط و استانداردهای طراحی و همچنین ریز فضاهای موجود در آن ، آشنایی با قومیت های مختلف ایرانی و بررسی زندگی، فرهنگ و آداب و رسوم آنها ، مطالعات اقلیمی سایت مورد نظر ، مبانی و ایده های طراحی ، و نمونه های داخلی و خارجی مطالعه گردیده است.

فهرست

۱	فصل اول: کلیات:
۱-۱	مقدمه
۱-۲	تعریف طرح
۱-۳	هدف انتخاب طرح
۱-۴	روش تحقیق
۳	فصل دوم شناخت:
۲-۱	موزه چیست؟
۲-۲	وجه تسمیه موزه
۲-۳	ایکوم
۲-۴	اهداف و قدرت های ایکوم
۲-۵	نقش موزه
۲-۶	اهداف موزه ها
۲-۷	عمده فعالیت های موزه
۲-۸	انواع موزه ها
۲-۸-۱	موزه های تاریخی
۲-۸-۲	موزه های تخصصی
۲-۸-۳	موزه های علمی
۲-۸-۴	موزه های فنی و صنعتی
۲-۸-۵	موزه های هنری
۲-۹	تاریخچه موزه در جهان
۲-۱۰	تاریخچه موزه در ایران
۲-۱۱	نگاهی به برخی از تعاریف در موزه
۲-۱۱-۱	تعریف موزه داری
۲-۱۱-۲	مستندنگار در موزه
۲-۱۱-۳	راهنمایی در موزه

۱۷	۱۱-۲-مدیریت بحران در موزه.....
۱۷	۱۱-۴-۱-برنامه آمادگی بحران.....
۱۷	۱۱-۴-۲-گروه واکنش به بحران.....
۱۸	منابع.....
۱۹	فصل سوم ضوابط و استانداردهای طراحی موزه: .....
۲۰	۳-۱- نظریه ساختاری موزه.....
۲۰	۳-۲- قابلیت گسترش و انعطاف پذیری.....
۲۰	۳-۳- مکان قرارگیری ساختمان موزه.....
۲۰	۳-۴- فضای سبز موزه.....
۲۱	۳-۵- ایمنی و حفاظت.....
۲۱	۳-۶- ضوابط و دیاگرام روابط فضاها.....
۲۱	۳-۶-۱- فضاهای موزه.....
۲۱	۳-۶-۱-۱- تالار ورودی.....
۲۲	۳-۶-۱-۲- گالریها.....
۲۲	۳-۶-۱-۳- آمفی تئاتر.....
۲۳	۳-۶-۱-۴- کتابخانه.....
۲۴	۳-۶-۱-۵- اداری.....
۲۵	۳-۶-۱-۶- آموزشی.....
۲۶	۳-۶-۱-۷- انبار.....
۲۶	۳-۶-۱-۸- آبدارخانه.....
۲۷	۳-۶-۱-۹- تجاری.....
۲۷	۳-۶-۱-۱۰- پارکینگ ها.....
۲۷	۳-۷- گردش و مسیر حرکت در نمایشگاه.....
۲۸	۳-۸- نورپردازی در موزه ها.....
۲۸	۳-۸-۱- نورپردازی فضاهای سرویس دهی عمومی.....
۲۸	۳-۸-۲- نورپردازی مصنوعی.....
۲۹	۳-۸-۳- پنجره ی دیواری.....

۲۹	..... پنجره ی سقفی ۳-۸-۴
۲۹	..... کلرستوریهها ۳-۸-۵
۳۰	..... ویتترین موزه ها ۳-۹
۳۳	..... کف موزه ۳-۱۰
۳۴	..... منابع
۳۵	فصل چهارم برنامه فیزیکی:
۳۹	فصل پنجم آشنایی با اقوام ایرانی:
۴۰	..... ۵-۱- آشنایی با اقوام ایرانی
۴۰	..... ۵-۱-۱- قوم فارس
۴۰	..... ۵-۱-۲- قوم بلوچ
۴۰	..... ۵-۱-۳- قوم آذری
۴۰	..... ۴-۱-۵- قوم گیل و گیلک
۴۰	..... ۵-۱-۵- قوم عرب
۴۰	..... ۶-۱-۵- قوم لر
۴۱	..... ۷-۱-۵- قوم کرد
۴۱	..... ۲-۵- بررسی جغرافیایی اقوام ایرانی
۴۲	..... ۳-۵- فارسی زبانان
۴۲	..... ۱-۳-۵- اصفهان
۴۲	..... ۱-۱-۳-۵- نوعپوشش سنتی مردم استان اصفهان
۴۳	..... ۲-۳-۵- سمنان
۴۳	..... ۱-۲-۳-۵- صنایع دستی
۴۴	..... ۳-۳-۵- فارس
۴۴	..... ۱-۳-۳-۵- آشنایی باپوشاک سنتی مردم استان فارس
۴۴	..... ۴-۵- قوم کرد
۴۴	..... ۱-۴-۵- دین ومذهب
۴۵	..... ۲-۴-۵- نگاهی به فرهنگ،تاریخ وآداب ورسوم مردم کردستان
۴۵	..... ۱-۲-۴-۵- ویژگی های فرهنگی کردستان

۴۵	..... موسیقی ۵-۴-۲-۲
۴۶	..... لباس کردی ۵-۴-۲-۳
۴۶	..... جشن ها و مراسم خاص ۵-۴-۲-۴
۴۷	..... صنایع دستی ۵-۴-۲-۵
۴۸	..... شیرینی و سوغات ۵-۴-۲-۶
۴۸	..... بررسی کرد های ایلام ۵-۴-۳
۴۸	..... پوشش زنان ایلام ۵-۴-۳-۱
۴۹	..... پوشاک مردان ایلامی ۵-۴-۳-۲
۵۱	..... آئین و آداب و رسوم ۵-۴-۳-۳
۵۱	..... صنایع دستی استان ایلام ۵-۴-۳-۴
۵۲	..... قوم عرب ۵-۵
۵۲	..... دین ۵-۵-۱
۵۲	..... زبان ۵-۵-۲
۵۳	..... پوشش ۵-۵-۳
۵۳	..... پوشش مردان ۵-۵-۳-۱
۵۳	..... پوشش زنان ۵-۵-۳-۲
۵۴	..... موسیقی ۵-۵-۴
۵۵	..... صنایع دستی ۵-۵-۵
۵۵	..... قوم آذری ۵-۶
۵۵	..... زبان و دین ۵-۶-۱
۵۶	..... آداب و رسوم ترکان آذری ۵-۶-۲
۵۶	..... مراسم مربوط به فصول چهارگانه ۵-۶-۲-۱
۵۷	..... مراسم های دینی و مذهبی ۵-۶-۲-۲
۵۷	..... مراسم مربوط به زندگی روزمره ۵-۶-۲-۳
۵۸	..... مراسم عزاداری ۵-۶-۲-۴
۵۸	..... قوم لر ۵-۷
۵۹	..... زبان ۵-۷-۱

۵۹	۱-۷-۵-جغرافیای گویش های لری
۵۹	۲-۷-۵-پوشش قوم لر
۶۰	۱-۲-۷-۵-پوشاک زنان لر
۶۰	۲-۲-۷-۵-پوشاک مردان لر
۶۱	۳-۷-۵-پوشش ایلات بختیاری
۶۱	۱-۳-۷-۵-پوشش های مردان بختیاری
۶۲	۲-۳-۷-۵-لباس زنان بختیاری
۶۲	۴-۷-۵-صنایع دستی
۶۳	۵-۷-۵-آداب و رسوم مردمان لرو بختیاری
۶۳	۱-۵-۷-۵-بازیه های محلی بختیاری ها
۶۳	۲-۵-۷-۵-عزاداری بختیاری ها
۶۴	۶-۷-۵-انواع موسیقی در قوم لر
۶۴	۸-۵-قوم گیلک و ترکمن
۶۴	۱-۸-۵-مردم گیلک
۶۴	۲-۸-۵-لباس محلی گیلان
۶۴	۱-۲-۸-۵-لباس زنان
۶۷	۲-۲-۸-۵-لباس مردان
۶۷	۳-۸-۵-آداب و رسوم مردم گیلان
۶۷	۱-۳-۸-۵-آئین اولین روز کشت برنج
۶۷	۱-۳-۸-۵-آینه تکم در گیلان
۶۸	۳-۳-۸-۵-نگاهی به آیین سنتی و مذهبی طشت گذاری در تالش
۶۸	۴-۳-۸-۵-آئین های نوروزی
۶۹	۵-۳-۸-۵-جشن آیینی خرمن
۶۹	۶-۳-۸-۵-رقص تالشی
۷۰	۴-۸-۵-خوراک و وسایل پخت و پز در قدیم
۷۰	۵-۸-۵-تُرکَمَن ها
۷۰	۱-۵-۸-۵-پراکندگی

۷۱	.....۵-۸-۵-۵-موسیقی ترکمنی
۷۱	.....۵-۸-۵-۵-لباس های ترکمن
۷۲	.....۵-۹-قوم بلوچ
۷۳	.....۵-۹-۱-زبان
۷۳	.....۵-۹-۲-مذهب
۷۳	.....۵-۹-۳-پوشش
۷۴	.....۵-۹-۳-۱-لباس مردان بلوچ
۷۵	.....۵-۹-۳-۲-لباس زنان بلوچ
۷۵	.....۵-۹-۴-موسیقی
۷۶	.....۵-۹-۵-صنایع دستی سیستان و بلوچستان
۷۹	.....۵-۹-۶-آداب و رسوم و جشن ها
۸۱	.....منابع
۸۲	..... فصل ششم مطالعات اقلیمی:
۸۳	.....۶-۱-موقعیت شهرستان گرمسار
۸۴	.....۶-۲-زمین شناسی منطقه
۸۴	.....۶-۳-اقلیم و آب و هوا
۸۴	.....۶-۴-بارندگی
۸۵	.....۶-۵-دما
۸۵	.....۶-۶-منابع آب
۸۶	.....۶-۷-پوشش گیاهی
۸۶	.....۶-۸-شیب
۸۶	.....۶-۹-باد
۸۷	.....۶-۱۰-موقعیت جغرافیایی سایت در روستای دهنمک
۸۷	.....منابع
۸۸	..... فصل هفتم بررسی نمونه های داخلی و خارجی:
۸۹	.....۷-۱-موزه هنرهای معاصرتهران
۹۳	.....۷-۲-موزه موسیقی

۹۵	.....موزه مردم شناسی کاخ گلستان.....
۹۶	.....موزه فرش.....
۱۰۶	.....موزه گوگنهایم بیلباتو.....
۱۱۰	.....موزه هنرمیلواکی.....
۱۱۲	.....موزه گوگنهایم.....
۱۱۵	.....منابع.....
۱۱۶	فصل هشتم مبانی نظری: .....
۱۱۷	.....۸-۱- آب در معماری ایرانی.....
۱۱۷	.....۸-۲- آب وانعکاس.....
۱۱۷	.....۸-۲-۱- آب و تاثیر آن در کاهش درجه حرارت و افزایش رطوبت.....
۱۱۷	.....۸-۲-۲- مرکزیت.....
۱۱۸	.....۸-۳- نظام فضایی.....
۱۱۸	.....۸-۳-۱- نظام فضایی مرکزی.....
۱۱۸	.....۸-۳-۲- نظام فضایی محوری.....
۱۱۸	.....۸-۴- حرکت.....
۱۱۸	.....۸-۵- ریتم (ضرب-آهنگ).....
۱۱۹	.....۸-۵-۱- انواع ریتم.....
۱۱۹	.....۸-۶- نور و سایه.....
۱۲۰	.....منابع.....
۱۲۱	فصل نهم پیوست ها: .....
۱۲۱	.....منابع.....

فهرست جداول

جدول شماره ۱-۱- فضا های اداری.....	۳۶
جدول شماره ۱-۲- فضاهای بازارچه محصولات فرهنگی.....	۳۷
جدول شماره ۱-۳- فضاهای بخش آمفی تئاتر	۳۷
جدول شماره ۱-۴- فضاهای بخش تاسیسات.....	۳۷
جدول شماره ۱-۵- فضای بازارچه محصولات فرهنگی	۳۸
جدول شماره ۱-۶- فضای بخش رفاهی	۳۸
جدول شماره ۱-۷- فضای بخش موزه	۳۸

فهرست اشکال

شکل شماره ۱-۳- روشنایی فضایی نمایشی آثار بانور غیر مستقیم.....	۳۰
شکل شماره ۲-۳- اندازه و زاویه دید اشیای دیواری.....	۳۱
شکل شماره ۳-۳- نور مستقیم طبیعی، مصنوعی و کاربردهای آنها.....	۳۲
شکل شماره ۴-۳- اندازه و زاویه دید اشیا زمینی.....	۳۲
شکل شماره ۵-۳- آثار مرتفع و زاویه دید مناسب.....	۳۳
شکل شماره ۱-۵- نقشه مذهبی و جغرافیای اقوام ایرانی.....	۴۱
شکل شماره ۲-۵- پوشش مردان لر.....	۶۱
شکل شماره ۳-۵- چوقا.....	۶۱
شکل شماره ۴-۵- ورسوسازی.....	۶۲
شکل شماره ۵-۵- عروسکتکم.....	۶۸
شکل شماره ۶-۵- طرح های لباس زنان ترکمن.....	۷۲
شکل شماره ۷-۵- قالیپازیریک.....	۷۶
شکل شماره ۸-۵- سفالهای کلپورگان.....	۷۹
شکل شماره ۱-۶- موقعیت جغرافیایی شهرستان گرمسار در استان سمنان.....	۸۳
شکل شماره ۲-۶- موقعیت جغرافیایی سایت در روستای دهنمک.....	۸۷

- شکل شماره ۱-۷- پلان همکف موزه نرهایم معاصر ۸۹
- شکل شماره ۲-۷- پلان طبقه اول موزه هنرهای معاصر ۹۰
- شکل شماره ۳-۷- سایت پلان موزه هنرهای معاصر ۹۱
- شکل شماره ۴-۷- نمایاز گالری موزه هنر ۹۲
- شکل شماره ۵-۷- سازه های موزه موسیقی ۹۵
- شکل شماره ۶-۷- موزه مردم شناسی کاخ گلستان ۹۶
- شکل شماره ۷-۷- موزه فرش ۹۶
- شکل شماره ۸-۷- نمازخانه موزه فرش ۹۸
- شکل شماره ۹-۷- نمای داخلی موزه فرش ۱۰۵
- شکل شماره ۱۰-۷- نمای خارجی موزه گوگنهایم بیلباتو ۱۰۶
- شکل شماره ۱۱-۷- نمای خارجی موزه گوگنهایم بیلباتو ۱۰۷
- شکل شماره ۱۲-۷- تصاویر ماکت موزه گوگنهایم بیلباتو ۱۰۷
- شکل شماره ۱۳-۷- گالری ماهی ۱۰۸
- شکل شماره ۱۴-۷- پلان طبقه همکف گوگنهایم بیلباتو ۱۰۹
- شکل شماره ۱۵-۷- پلان طبقه اول گوگنهایم بیلباتو ۱۰۹
- شکل شماره ۱۶-۷- پلان طبقه دوم گوگنهایم بیلباتو ۱۰۹
- شکل شماره ۱۷-۷- موزه هنر میلواکی ۱۱۰
- شکل شماره ۱۸-۷- نمایی از موزه هنر میلواکی ۱۱۱
- شکل شماره ۱۹-۷- پلان موزه میلواکی ۱۱۲
- شکل شماره ۲۰-۷- موزه گوگنهایم رایت ۱۱۳-۱۱۴

فهرست نقشه ها

سایت پلان

پلان زیر زمین 1

پلان زیر زمین 2

پلان قسمت آموزشی

پلان همکف

پلان طبقه اول

نمای شمالی

نمای جنوبی

نمای شرقی

نمای غربی

مقطع A-A

مقطع B-B

پرسپکتیو های داخلی و خارجی